

Vrienden van Voorschoten
(voorheen Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten)
Bestuur@oglv.nl

Aan: De Gemeenteraad van Voorschoten
Het College van B&W van Voorschoten

Betreft: ontwikkeling Kruispuntlocatie

Voorschoten, 13 maart 2024

Geachte leden van de Gemeenteraad en van het college van B en W van Voorschoten,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van het voorstel van het College van B&W inzake de ontwikkeling van de Kruispuntkerk. Dit onderwerp is geagendeerd voor de Commissie WRG van 14 maart 2024.

Wij zijn op hoofdlijnen positief over het voorstel met een paar kanttekeningen.

In de afgelopen jaren heeft onze vereniging Vrienden van Voorschoten (voorheen Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten) haar opvatting kenbaar gemaakt inzake de toekomst van de Kruispuntkerk en het direct omliggend gebied.

Wij hebben ons destijds expliciet tegenstander verklaard van afbraak van de Kruispuntkerk, allereerst omdat het een gemeentelijk monument is, maar ook omdat de locatie van de kerk een uniek karakter heeft en een prachtige entree vormt van het centrum van Voorschoten. Daarbij hebben wij de wens uitgesproken om de ontwikkeling te zien in samenhang met het verplaatsen van de Aldi supermarkt naar een andere locatie, zodat het hele plein beschikbaar zou komen voor herontwikkeling. Dat lijkt nu in fases te gaan gebeuren. Wij hebben daarbij de afbraak/vervanging van het bijgebouwde zalencentrum als bespreekbare optie ingecalculeerd, omdat aan die bebouwing planologisch of cultuur-historisch weinig tot geen waarde kan worden toegekend.

Over de toekomstige bestemming van de Kruispuntkerk hebben we ons toen niet expliciet uitgelaten, maar het spreekt voor zich dat een publieke bestemming onze voorkeur heeft. Dit geldt temeer omdat de van vele kanten uitgesproken behoefte aan een multifunctionele culturele locatie in Voorschoten met het verdwijnen van het Cultureel Centrum aan de Prinses Marijkelaan, evident is. Wij vinden dit een voorbeeld par excellence van erfgoed behoud door ontwikkeling!

Dat beperkte woningbouw daarbij een rol zou spelen, mede als kostendrager voor een dergelijke ontwikkeling, hebben wij vooraf ingecalculeerd en als vanzelfsprekend aangenomen. Als dat gepaard gaat met de bouw van woningen in het sociale en middensegment, slaan we meerdere vliegen in een klap.

Onze vereniging is dan ook in algemene zin gecharmeerd van de in het voorstel voorgelegde ontwikkeling en wij bevelen uw Raad dan ook van harte aan om met deze verdere onderzoeksfase in te stemmen.

Dat neemt niet weg dat wij een aantal opmerkingen bij het voorstel hebben, die wij graag onder uw aandacht brengen om mee te nemen bij de besluitvorming en voorgestelde uitwerking van het definitieve ontwerp, investeringsplan en exploitatieplan voor de Kruispuntkerk.

1. Historisch karakter. Terecht wordt opgemerkt dat het monumentale karakter van een kerk met zijn historische uitstraling en historische elementen zoals de glas-in-loodramen een extra dimensie geeft aan een huis van cultuur. Samen met het gemeentehuis uit 1925-26 vormt de Kerk een interessant ensemble, dat bijdraagt aan het unieke karakter van de dorpskern.

In de stukken hebben wij niet kunnen terugvinden of aan (de ruimtes in) de toren nog een functie kan worden gegeven. Dat zou in de onderzoeksfase meegenomen kunnen worden.

2. Aldi locatie.

Als op korte termijn aan de Aldi locatie op het Churchillplein vorm en inhoud kan worden gegeven, dan is de ontwikkeling op de Noordflank van het centrum helemaal op de wagen. Dan kan het nu beperkt benutte Churchillplein geschikt worden gemaakt voor (ondergronds) parkeren, economie (de Aldi) en wonen (80 woningen). Naar wij hebben begrepen staat Woonzorg Nederland klaar om daar een stevig stuk sociale woningbouw te realiseren. Ook komen daar dan parkeerplaatsen onder het gebouw, die overdag kunnen worden gebruikt voor Aldi-klanten en bewoners en in de avond voor bewoners en gebruikers van de Kruispunt-locatie. Als dan de locatie van de Aldi op het kruispuntplein vrij komt, kan daar weer woningbouw gerealiseerd worden, naar wij veronderstellen dan volgens de nieuwe regels van de woonvisie, met een hoge 'sociale' en 'midden' component.

3. Woongebouw en woonprogramma.

De realisering van een woongebouw achter de Kruispuntkerk achten wij een goede zaak. De voorgestelde hoogte van zes woonlagen, waarmee het gebouw het hoogste in het centrum zou worden, doet echter te veel afbreuk aan het monumentale karakter van de Kruispuntkerk. De kerk zou dan als het ware verzinken in het woongebouw dat dan hoger is dan de kerk zelf, en afspreken doen aan het "vrijstaande" karakter dat een kerkgebouw an oudsher heeft. Wij bepleiten dan ook hier nog eens goed naar te kijken en het aantal woonlagen te beperken tot vijf, zodat het gebouw niet hoger wordt dan het gebouw boven Albert Heijn en het gebouw aan het Deltaplein. Het verdient ook aanbeveling dat de tekeningen waarop de besluitvorming wordt gebaseerd vanuit meer perspectieven worden gemaakt, zodat een betere beoordeling mogelijk is, ook in samenhang met het plein.

De begane grond bestemmen voor parkeren en fietsenstalling vinden we geen goed idee omdat het niet bijdraagt aan de sociale veiligheid en afbreuk doet aan de “beleving” van het plein. Vandaar dat wij suggereren dat het woongebouw half verdiept wordt aangelegd, waardoor het gebouw als geheel minder hoog wordt en de eerste woonlaag dicht bij het grondniveau is gelegen. Samen met de nieuw te ontwerpen glazen voorbouw creëert dat een aantrekkelijk plein.

Het woningbouwprogramma bevat een nogal laag aandeel sociaal (25%). Wij vragen u daar nog eens goed naar te kijken , omdat de behoefte aan woningen in het sociale segment heel groot is en veel groter dan de behoefte aan grote vrije sector appartementen. We hebben daarvoor desgewenst concrete suggesties.

4. Communicatie en participatie. Met het in de nota voor de Raad gestelde over optimalisatie, participatie en communicatie kunnen wij instemmen.

Wij spreken ons niet in meer detail uit over de bestemming van het gebouw en de indeling binnen het gebouw, omdat wij dat meer een zaak vinden van de culturele gebruikers en begrijpen dat die daarbij betrokken worden.

5. Orgel.

Gesteld wordt dat het orgel niet origineel is en dat is ook zo. Het orgel dateert uit de dertiger jaren en heeft als bijzonderheid dat de pijpen van aluminium zijn. Dat is voor een orgel heel bijzonder. Als zodanig is het een beetje wrang dat het meest culturele onderdeel van de kerk, het orgel, geen bestemming kan vinden in het gebouw van cultuur. Maar het zij zo. Wel bevelen wij aan dat een herbestemming gevonden wordt, als het even kan in Voorschoten.. Mogelijk is hierbij de organisatie kerkmarkt.nl van de kerkrentmeesters behulpzaam.

6. Monumentale kastanjeboom.

Zoals het er naar uit lijkt te zien kan de monumentale kastanjeboom op het kerkplein zijn al lange leven op die locatie voortzetten. Wij dringen erop aan dat gedurende de werkzaamheden met grote zorgvuldigheid met deze boom zal worden omgegaan. Wat is er mooier dan het vooruitzicht op een terrasje voor de voormalige kerk, dan het Cultuurhuis van Voorschoten, te kunnen zitten met zicht op of in de schaduw van deze monumentale boom? Daarbij vragen wij nog wel aandacht voor de groene aankleding van het plein.

Wij zijn graag bereid onze bijdrage te leveren aan de verdere uitwerking van dit mooie project.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van de Vereniging Vrienden van Voorschoten